

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“เพชรน้ำหนึ่งในวงการเพลง” เป็นวลีที่ใช้ยกย่องเชิดชูศิลปินนักร้องของเมืองไทย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ครูเพลงและผู้ทรงคุณวุฒิในวงการเพลงไทยต่างใช้วลีนี้อยู่เสมอ เมื่อต้องการจะเปรียบศิลปินนักร้องที่ตนยอมรับนับถือกับอัญมณีล้ำค่า และเมื่อต้องการให้ผู้อื่นได้รับรู้ถึงคุณค่าของศิลปินผู้นั้นอย่างจริงใจ

ศิลปินนักร้องของไทยน้อยคนนักที่จะได้รับฉายาอันทรงเกียรติเช่นนี้ เพราะการเป็นนักร้องอาชีพระดับแนวหน้านั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เสี่ยงโชคเสี่ยงภัยที่เป็นเสมือนปราการด่านแรกสู่ความโด่งดังอย่างเป็นอมตะคือการมีกระแสเสียงกังวาน มีน้ำเสียงที่ไพเราะเป็นเอกลักษณ์ ประการต่อมาคือกลวิธีการต่างๆที่นักร้องผู้นั้นใช้ถ่ายทอดอารมณ์เพลง เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าถึงจินตนาการตามภาษาเพลงและสอดคล้องกับบุคลิกของผู้ประพันธ์เพลง ได้อย่างแท้จริงซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวนี้ ชลธิ์ ธารทอง ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (นักแต่งเพลงลูกทุ่ง) ปี 2542 และครูเพลงชื่อดังระดับปากกาทองของเมืองไทยได้ให้คำนิยามไว้ว่าเป็นคุณสมบัติภายใน แบ่งออกได้เป็นสองส่วนคือ “พรสวรรค์” และ “พรแสวง” (ชลธิ์ ธารทอง, สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2552.)

นับจากอดีตถึงปัจจุบัน วงการเพลงไทยได้สร้างสรรค์ศิลปินนักร้องที่มีคุณภาพมาแล้วนับไม่ถ้วน นักร้องคุณภาพในอดีตส่วนหนึ่งเสียชีวิตลง อีกส่วนหนึ่งก็ยังคงสร้างสรรค์ผลงานเพลงไทยไปอย่างต่อเนื่อง ยิ่งไปกว่านั้นยังได้ก่อให้เกิดทายาทรุ่นหลังที่สามารถสืบสานตำนานเพลงจนกลายเป็นอมตะ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในวงการเพลงไทยคือ วงดนตรีสุนทราภรณ์ นำโดย ครูเอื้อ สุนทรสนาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นตำนานแม่แบบการขับร้องเพลงไทยที่มีการพัฒนาคุณภาพการขับร้องให้กับนักร้องในวงอย่างมีรูปแบบและมีระบบที่เป็นมาตรฐานสากล มีรูปแบบการขับร้องที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และเป็นสถาบันอบรมสั่งสอนถ่ายทอดฝึกฝนและพัฒนา นักร้องมืออาชีพจนเกิดความสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นวิชาชีพอิสระ และมีชื่อเสียงโด่งดัง ในสังคมไทยเป็นจำนวนมาก เช่น มัณฑนา โมรากุล รวงทอง ทองลั่นทม ศรีสุภา รัชตะวรรณ บุญยา รั้งยี เป็นอาทิ นักร้องคุณภาพเหล่านี้ล้วนผ่านการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบกระบวนการที่ชัดเจนในการขับร้องเพลงไทย ส่งผลให้นักร้องของวงทั้งในอดีตและปัจจุบันมีรูปแบบการขับร้องอย่างเดียวกัน แม้ในปัจจุบันนี้ศิลปินนักร้องชื่อดังของวงสุนทราภรณ์หลายท่านรวมทั้ง ครูเอื้อ สุนทรสนาน ผู้ก่อตั้งวงจะจากโลกนี้ไปแล้วก็ตาม แต่ความเป็นอมตะของบทเพลงก็ยังคงดำเนินอยู่ต่อไปรุ่นแล้ว

รุ่นเล่า และจะยังคงอยู่คู่กับวงการเพลงไทยไปอีกนานแสนนาน ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะมีการสืบสานตำนานเพลงอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนที่ชัดเจน

ในทางกลับกันมีศิลปินนักร้องจำนวนไม่น้อยที่เสียชีวิตไปต่างๆ ที่ยังอยู่ในความนิยมของแฟนเพลงเช่น ยอดรัก สลักใจ พุ่มพวง ดวงจันทร์ ศรีคีรี ศรีประจวบ ทนงศักดิ์ ภักดีเทวา เพ็ญศรี พุ่มชูศรี เป็นอาทิ เป็นที่น่าเสียดายว่าศิลปินนักร้องคุณภาพระดับแนวหน้าเหล่านี้จากไปโดยที่ยังไม่ได้สร้างตำนานต้นแบบการขับร้องที่เป็นเอกลักษณ์ของตน รวมทั้งยังไม่ได้สร้างทายาทบทเพลงไว้เพื่อสืบสานตำนานเพลงในแนวของตนเอง แม้ว่าบางบทเพลงจะถูกนำมาใช้ขับร้องในหมู่นักร้องรุ่นหลังอยู่บ้าง นักร้องบางคนอาจมีน้ำเสียง ใกล้เคียง ทำนองคล้ายคลึงกับนักร้องต้นแบบอยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นเพียงผิวเผิน เพราะนักร้องรุ่นหลังเหล่านี้ไม่ได้ผ่านกระบวนการฝึกฝนอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนที่ถูกต้องในแต่ละขั้นตอน บางรายก็อาศัยฝึกฝนจากสื่อเสียงเพลงที่มีเผยแพร่กันอยู่ทั่วไป โดยใช้วิธีและจินตนาการของตนเองเป็นที่ตั้งทำให้ไม่สามารถเข้าถึงกลวิธีการขับร้องในแบบฉบับของศิลปินผู้ล่วงลับได้อย่างแท้จริง

หากปล่อยให้ปรากฏการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอีกต่อไป อาจนำไปสู่วิกฤติของการสืบสานตำนานเพลงไทยก็เป็นได้ ดังคำกล่าวของ ชลธิ์ ธารทอง ศิลปินแห่งชาติได้กล่าวไว้ว่า

ทันทีที่กระผมทราบข่าวยอดรัก สลักใจ สิ้นลม ผมตะโกนก้องในความรู้สึกของผมว่า โลกของเพลงลูกทุ่งของประเทศไทยได้สูญเสียนักร้องลูกทุ่งที่ยิ่งใหญ่ เขาเป็นเพชรเม็ดงามที่สุดเท่าที่กระผมพบมา เขาเป็นนักร้องที่ทรงเสน่ห์อย่างมหาศาลเมื่ออยู่บนเวที เขาสามารถสะกดคนเป็นหมื่นเป็นแสนให้หยุดนิ่งด้วยเสียงร้องที่มีเสน่ห์ที่ไม่มีใครเหมือนและไม่เหมือนใคร กระผมรู้สึกเหมือนเสียเพชรเม็ดงามที่ไม่มีวันหามาแทนที่ได้ ต่อให้ฟังเขาอีก 10 ลูกก็หาไม่เจอเพชรงามอย่างนี้อีกแล้ว... ก่อนสิ้นใจ เขาได้ฝากคำพูดคำหนึ่งกับผมว่าอาจารย์ครับ ผมฝากชมรมคนรักลูกทุ่งไว้ให้อาจารย์สานต่อด้วย (ชลธิ์ ธารทอง. สัมภาษณ์, 18 พฤษภาคม 2552.)

นอกจากนี้ครูแดน บุรีรัมย์ ได้กล่าวไว้ขณะอัคราการโทรทัศน์รายการชิงช้าสวรรค์ ในทำนองที่สอดคล้องกันสรุปตอนหนึ่งว่า

...นักร้องที่มีความสามารถสูงๆ เช่นคุณพุ่มพวง คุณยอดรัก ที่มาจากรเราไปโดยที่ไม่ทิ้งตำราขับร้องเอาไว้ เป็นเรื่องที่น่าเสียดายมากครับ เพราะนักร้องเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นนักร้องแม่แบบที่ดีที่สุด ทั้งภาษา อักขระ วิธีการร้อง ท่วงทำนอง น่าเสียดายที่เราเสียตัวเค้าไปแล้วก็สูญไปเลย ทำให้สิ่งดีๆ เหล่านี้สูญไปไม่มีอะไรที่จะบันทึกไว้...

...ทุกอย่างต้องมีแม่แบบ มีตำราจะได้เข้าไปชั้วกับชั้วกัลป์ แต่ถ้ามีติดตัวแค่ตัวบุคคลแล้ว เจ้าตายจากเราไปมันก็จะหายไปเลย แต่ถ้าเรามีตำราบันทึกไว้อย่างน้อยๆที่คุณมีพรสวรรค์อยู่แล้ว แล้วคุณฝึกเพิ่มเติมโดยมีตำรา คุณสามารถเปิดอ่านพลิกดูว่า เราควรทำอย่างไร พอเราไปเจอประสบการณ์จริง เพลงที่ครูเพลงเค้าให้มามันตรงกับวิธีที่เค้าสอนมาโดยมันตรงกับตำราที่มีมันก็สามารถที่จะคิดและปฏิบัติตามได้...” (แดน บุรีรัมย์, สัมภาษณ์, 18 พฤษภาคม 2552.)

จากทรรศนะของผู้ทรงคุณวุฒิในวงการเพลงไทยดังกล่าวข้างต้น เป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความตระหนักในวงการเพลงไทยว่า ถึงเวลาแล้วที่ควรจะมีการสร้างสรรค์ต้นแบบการขับร้องเพลงไทยในรูปแบบของศิลปินนักร้องที่มีคุณภาพมีชื่อเสียงโด่งดังขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ เพื่อให้สามารถนำมาใช้เป็นคู่มือฝึกขับร้องเพลงสำหรับศิลปินรุ่นหลัง ในการสืบสานตำนานเพลงของศิลปินคุณภาพแต่ละท่าน ได้อย่างมีระบบแบบแผนที่มีความสอดคล้องและความเหมาะสมกับต้นแบบอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรมซึ่งจะส่งผลให้วงการเพลงไทยมีการพัฒนาสานต่อและอนุรักษ์ระบบแบบแผน อย่างยืนยาวและต่อเนื่องต่อไป

“ดาวใจ ไพจิตร” เกิดเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2497 นักร้องแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน ผู้ซึ่งถ่ายทอดการขับร้องผลงานเพลงมาแล้วไม่น้อยกว่า 3,000 เพลงและมีชื่อเสียงโด่งดังมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2517 แม้ในปัจจุบันก็ยังขับร้องออกแผ่นเสียงและออกแสดงทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง กอปรกับรางวัลเกียรติยศต่างๆที่ได้รับอันเป็นสิ่งล้ำค่าประกันว่า ดาวใจ ไพจิตร เป็นศิลปินนักร้องที่ทรงคุณค่าและทรงคุณภavnันคือ รางวัลเกียรติยศเสาอากาศทองคำจากสถานีวิทยุกระจายเสียงสามยอด ในปีพ.ศ. 2518 ในบทเพลง “อย่ามารักฉันเลย” และได้รับรางวัลเสาอากาศทองคำอีกครั้งหนึ่งในปีพ.ศ. 2521 ในเพลง “หยาดน้ำฝนหยดน้ำตา” ได้รับพระราชทานรางวัลเกียรติยศสูงสุดคือ รางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทานจากองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในปีพ.ศ. 2523 ในเพลง “น้ำตาคารา” และรางวัลประกาศเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยมหิดลให้เป็นผู้ขับร้องเพลงโดยใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน โดยได้รับพระราชทานรางวัลจากพระหัตถ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปีพ.ศ. 2534 รวมทั้งรางวัลเกียรติยศต่างๆ อีกมากมาย

ในจำนวน 1,148 เพลงที่บันทึกเสียงออกสู่สาธารณะดังกล่าวนี้ มีบทเพลงที่โด่งดังและสร้างชื่อเสียงให้กับดาวใจ ไพจิตร เป็นจำนวนมาก เช่น เพลงทำไมถึงทำกับฉันได้ เพลงส่วนเกิน เพลงส่วนแบ่งที่ไม่เป็นธรรม เพลงคนใจมาร เพลงยิ่งกว่าฆาตกร เพลงหัวใจกระดาษ เพลงยิ่งกว่าการฆ่า เพลงหัวใจชา เพลงนางฟ้าที่ถูกลืม เพลงลาคนที่รัก เป็นอาทิ

ในจำนวนนี้มีเพลงทำไม่ถึงทำกับฉันได้ ซึ่งถือว่าเป็นเพลงสัญลักษณ์ประจำตัวของ ดาวใจ ไพจิตร และเป็นผลงานที่ได้รับความนิยมอย่างสูงสุดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการนำ บางส่วนของบทเพลงมาใช้ประกอบในการถ่ายภาพยนตร์ โฆษณาสินค้า ทำให้ได้รับความนิยมเป็น อย่างสูง จนอาจกล่าวได้ว่าน้อยคนนักที่จะไม่รู้จักเพลงนี้ โดยเฉพาะในบรรดาสาวประเภทสอง ที่มักจะนำเพลงไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เพราะดาวใจ ไพจิตร ได้ใช้ลีลาการขับร้องแบบเชือด เชือน มีความชัดเจนและเข้าถึงอารมณ์ของเพลงอย่างลึกซึ้ง

ดาวใจ ไพจิตร เป็นนักร้องคุณภาพยอดเยี่ยมระดับมืออาชีพคนหนึ่งของเมืองไทย และ ไม่เพียงแต่มีคุณภาพทางด้านน้ำเสียง บุคลิก ลีลา และกลวิธีการร้องเพลงเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการ แต่งกายและการแสดงออกตามภาษาเพลง ตลอดจนการดูแลควบคุมภาพลักษณ์ของศิลปินในฐานะ ที่เป็นคนของประชาชนได้อย่างคงเส้นคงวา ความเป็นอมตะและมีความสามารถในการขับร้อง เพลง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสมควรศึกษาเป็นแบบอย่างในการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงเพื่อให้ศิลปะเพลง ไทยได้มีการสืบทอดอย่างเป็นระบบจากศิลปินต้นแบบเมื่อยังมีชีวิตอยู่ และทำการศึกษาวิเคราะห์ โดยผ่านมุมมองของผู้เชี่ยวชาญผนวกกับประสบการณ์ตรงและข้อคิดเห็นของศิลปินต้นแบบอย่างมี ระบบและขั้นตอน ทั้งนี้ถือเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการสร้างต้นแบบการขับร้องเพลงในแนวทาง ของ ดาวใจ ไพจิตร เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ดาวใจ ไพจิตรยังมีคุณวุฒิ วิทยุฒิที่พร้อมและเอื้อต่อ การศึกษาข้อมูลและให้ข้อมูลเมื่อประสบผลสำเร็จเต็มที่แล้ว มีสุขภาพแข็งแรงยังพร้อมด้วยพลัง เสียงในการขับร้องเพลงและความทรงจำในอดีตยังคงครบถ้วน มีความโดดเด่นอยู่ในวงการเพลง และมีศักยภาพอย่างเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างแม่แบบ การขับร้องเพลงดังกล่าว รวมทั้งผลงานเพลงของดาวใจ ไพจิตรก็ยังคงได้รับความนิยมอยู่ใน สังคมไทยอย่างไม่เสื่อมคลาย จึงเอื้อต่อการรวบรวมผลงานเพลงและกลวิธีการขับร้องเพลงให้เกิด เป็นต้นแบบ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะวิจัยเรื่อง กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของดาวใจ ไพจิตรเพื่อให้ได้ต้นแบบการ ขับร้องในรูปแบบของดาวใจ ไพจิตร โดยอาศัยหลักการและวิธีการทางการวิจัย ผสมผสานเข้ากับ ความรู้ ความเข้าใจ ที่ก่อตัวขึ้นจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานของผู้ ศึกษาเอง ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าต้นแบบการขับร้องที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการ เพลงไทย และมีการถ่ายทอดกันอีกต่อไปอย่างมีระบบ

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

1.2.1 เพื่อค้นหาอัตลักษณ์ และจุดเด่นทางด้านการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของ ดาวใจ ไพจิตร

1.2.2 เพื่อสร้างสรรค์กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงในแนวเพลงของดาวใจ ไพจิตร

1.3 ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาค้นหาต้นแบบการขับร้องเพลงตามรูปแบบและแนวทางของดาวใจ ไพจิตรทั้งหมด 5 เพลงเท่านั้น และศึกษาในฐานะที่เป็นตัวแทนของนักร้องอาชีพในแนวเพลงไทยลูกกรุงเท่านั้น ไม่รวมถึงแนวเพลงอื่นๆ เช่น เพลงไทยสากลแบบสตริง เพลงสากลตามแบบฉบับคีภยิต (Classic) เพลงลูกทุ่ง เพลงไทยเดิม หรือเพลงพื้นบ้านต่างๆ เหตุผลที่ผู้ศึกษามุ่งเน้นเฉพาะเพลงลูกไทยกรุง เนื่องจากเพลงประเภทนี้มีวิวัฒนาการมาจากการขับร้องคีตศิลป์ไทยที่เป็นแม่แบบในการถ่ายทอด มีกระบวนการที่เคร่งครัดต่อหลักการใช้ภาษาไทยตลอดจนอักขระวิธีที่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ผู้ศึกษายังเป็นศิลปินนักร้องอาชีพด้านเพลงไทยลูกกรุง ซึ่งคร่ำหวอดอยู่ในวงการนี้มาเป็นเวลานานกว่า 40 ปี

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาต้นแบบการขับร้องเพลงไทยลูกกรุง ในแนวเพลงของ ดาวใจ ไพจิตร เพื่อให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์คู่มือหรือกระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงตามแบบฉบับของ ดาวใจ ไพจิตร ในการฝึกขับร้องเพลงในแนวทางดังกล่าวนี้ยังเป็นระบบ และมีกระบวนการแบบแผนที่มีมาตรฐานสากล ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อวิธีดำเนินการวิจัย เนื่องจากหากผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและวิธีดำเนินการวิจัยได้ดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล ตามหลักวิชาการอย่างเที่ยงตรงและสามารถอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานได้อย่างมีเหตุผลในเชิงวิทยาศาสตร์แล้ว ก็จะสามารถนำผลการวิจัยนี้ ออกเผยแพร่สู่สาธารณะ ได้อย่างน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts) ซึ่งล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวงการเพลงและเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่า มีทักษะและมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงกระบวนการขั้นตอนและวิธีการขับร้องเพลงไทยสากลได้อย่างถูกต้องและเกิดความไพเราะรวมทั้งเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงโด่งดังจนสังคมไทยยอมรับว่าบุคคลเหล่านี้อยู่ในฐานะเสมือนว่าเป็นต้นแบบแห่งการขับ

ร้องเพลงไทยลูกกรุง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการขับร้องเพลงไทยได้เป็นอย่างดี

การศึกษาวิจัยถูกควบคุมโดยผ่านกระบวนการตรวจสอบและทดสอบข้อมูลในการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนตามลำดับ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยนั้นมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ครูเพลง นักประพันธ์เพลง นักร้องอาชีพในแนวเพลงไทยลูกกรุง ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างสูงในอาชีพการขับร้องเพลง และเป็นผู้ที่ชื่อเสียงโด่งดัง จนเป็นที่ยอมรับ ทั้งในระดับประเทศและระดับสากลจนเรียกได้ว่าเป็นปรมาจารย์ในวงการเพลง และส่วนใหญ่ก็เคยได้รับรางวัลทางการร้องเพลงเช่น รางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน รางวัลเสาอากาศทองคำ และรางวัลอื่นๆ ดังมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. นายสมนึก ทองมาหรือครูชลธิ์ ธารทอง ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง - การประพันธ์เพลงลูกทุ่งปีพุทธศักราช 2542 ปัจจุบันอายุ 75 ปี
2. ม.ร.ว.ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง – ขับร้องเพลงไทยสากล ปีพุทธศักราช 2551 ปัจจุบันอายุ 84 ปี
3. นางเชอร์รี่ เสวตนันท์ หรือ ครูสวลี ผกาพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง – ขับร้องเพลงไทยสากล ปีพุทธศักราช 2532 ศิลปินนักร้องคณะละครโรงผกาวัลลี มีผลงานบันทึกเสียงประมาณ 1,500 เพลง ได้รับพระราชทานรางวัลแผ่นเสียงทองคำ 4 ครั้ง ปัจจุบันอายุ 80 ปี

4. ครูพิมพ์ปฏิภาณ พึ่งธรรมจิตต์ ข้าราชการบำนาญกรมศิลปากร หัวหน้าวงดนตรี พิมพ์ปฏิภาณ มีประสบการณ์ในการประพันธ์ให้กับนักร้องมากกว่า 50 ปี นักประพันธ์เพลงรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน รางวัลเสาอากาศทองคำ และรางวัลพิฆเนศทองคำ ปัจจุบันอายุ 74 ปี

5. ครูแคน นูริรัมย์ คณะกรรมการตัดสินรายการประกวดร้องเพลงชิงช้าสวรรค์ นักจัดรายการวิทยุ กองพอ.ป.ต.อ. ปัจจุบันอายุ 69 ปี

6. ครูจรัญช์ จันทร์คณา ศิลปินนักประพันธ์เพลงไทยลูกกรุงประมาณ 4,000 เพลง มีประสบการณ์การประพันธ์เพลงประมาณ 40 ปีให้กับไทยทีวีสีช่อง 4 บางขุนพรหม

7. ครูจินตนา สุขสถิตย์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง – ขับร้องเพลงไทยสากล ปีพุทธศักราช 2532 ปัจจุบันอายุ 74 ปี

9. ครูรวงทอง ทองถั่นทม ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง – ขับร้องเพลงไทยสากล ปีพุทธศักราช 2539 ปัจจุบันอายุ 76 ปี

10. ครูมณีนุช เสมรสุต ผู้อำนวยการโรงเรียนสอนศิลปะการใช้เสียงและลีลา นักร้องเพลงไทยสากล รางวัลนักร้องยอดเยี่ยมสมัครเล่นแห่งเอเชีย และรางวัล The Best Modeling of the Year จากสถาบัน BABIZON ประเทศสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันอายุ 51 ปี

11. นายเฉลิมชัย โหมิตพิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติปีพุทธศักราช 2554 สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรมไทย) ปัจจุบันอายุ 57 ปี

12. ครูวินัย รุ่งอนันต์ นักประพันธ์คำร้องเพลงไทยลูกกรุง ปัจจุบันอายุ 77 ปี

13. ครูวินัย พันธุรักษ์ ผู้ก่อตั้งวง The Impossible นักร้องนำวง The Impossible ผู้เชี่ยวชาญการสอนขับร้องสถาบันดนตรีมีฟ้า ปัจจุบันอายุ 65 ปี

14. รองศาสตราจารย์ดวงใจ อมาตยกุล อาจารย์ประจำภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 2 ศิลปินในวงการบันเทิงและการแสดง ผู้จัดรายการวิทยุ ผู้จัดรายการโทรทัศน์ ศิลปินนักแสดง นักร้องในวงการเพลงลูกทุ่งเพื่อเก็บข้อมูลด้านภาพลักษณ์ของดาวใจ ไพจิตรอันประกอบไปด้วย บุคลิก ท่วงที ลีลาการแสดง การแต่งกาย การแต่งหน้า การทำผมดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. นายวิทวัส สุนทรวิเนตร กรรมการผู้จัดการบริษัท ทเวนตี้ ทเวนตี้ เอนเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ผลิตรายการตีสิบให้กับโทรทัศน์ช่อง 3 ปัจจุบันอายุ 58 ปี
2. นางสิริเยม ภักดีดำรงฤทธิ์ ศิลปินนักแสดง รางวัลเมขลาดารานำผู้แสดงหญิง ปัจจุบันอายุ 41 ปี
3. นายบำเรอ ผ่องอินทรกุล หรือ โน้ต เชิญยิ้ม รางวัลโทรทัศน์ทองคำ ดาราชายสนับสนุนดีเด่น ปัจจุบันอายุ 58 ปี
4. นางจันทร์เพ็ญ คงประกอบ หรือ อาภาพร นครสวรรค์ ศิลปินนักร้องนักร้องลูกทุ่งและนักแสดงรางวัลภาพยนตร์แห่งชาติสุพรรณหงส์ทองคำ ดารานักแสดงสมทบหญิงยอดเยี่ยม ปัจจุบันอายุ 44 ปี
5. นางศิริพร อยู่ยอด ศิลปินนักร้อง ศิลปินตลก ปัจจุบันอายุ 40 ปี
6. นายนุกูล บุญญวัฒน์หรือครูลิลลี่ เกศเกล้า ผู้ดูแลเครื่องแต่งกายของศิลปินนักร้องเพลงไทยลูกกรุง ปัจจุบันอายุ 42 ปี
7. นายชุตติเดช คงอยู่ หรือครูเทียม แคนเซอร์ ผู้บริหารบริษัทไทยแดนซ์ ดูแลการผลิตและการถ่ายทำมิวสิกวิดีโอของศิลปินค่ายแกรมมี่โกลด์ ปัจจุบันอายุ 52 ปี

กลุ่มที่ 3 เยาวชนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถและสนใจการร้องเพลงไทยลูกกรุงของดาวใจ ไพจิตร ในงานวิจัยครั้งนี้มีผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าร่วมกลุ่มประชากรจำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ กลุ่มตัวเป็นเพศหญิง ไม่จำกัดอายุ แต่มีประสบการณ์เป็นนักร้องอย่างน้อย 10 ปี หรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า วิชาเอกการขับร้องไทย หรือขับร้องสากล หรือได้รับรางวัลจากการประกวดขับร้องเพลงไทยทุกประเภท กลุ่มตัวอย่างผู้ผ่านการคัดเลือกมีรายชื่อดังนี้

1. นางสาวดวงดาว เถาว์หิรัญ ข้าราชการสำนักการสังคีต กรมศิลปากร ปัจจุบันอายุ 39 ปี
2. นางสาวปาริชาติ จิตรศาลา ศิลปินนักร้องอิสระ ปัจจุบันอายุ 40 ปี
3. นางสาวสกาใจ ไพจิตร นักร้องรางวัลชนะเลิศด้วยพระราชทานสืบสานตำนานเพลงลูกกรุง พ.ศ. 2547 ปัจจุบันอายุ 29 ปี

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อค้นหาอัตลักษณ์การขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของดาวใจ ไพจิตร

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts) และกลุ่มศิลปินในวงการการแสดงซึ่งทำหน้าที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ถึงประเด็นสำคัญเกี่ยวกับอัตลักษณ์และจุดเด่นทางด้านการขับร้องเพลงของดาวใจ ไพจิตร และแนวทางการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้อง

เพลงในแนวเพลงของ ดาวใจ ไพจิตรตลอดจนแนวทางการพัฒนาคุณภาพการขับร้องเพลงไทย ลูกกรุง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นตัวแปร ในเบื้องต้นโดยวิธีการขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. การกำหนดตัวแปรคือบทเพลงที่เป็นตัวแทนทั้งหมด 5 เพลง จากจำนวน 3,000 เพลง คือบทเพลงที่เป็นตัวแทนการขับร้องของดาวใจ ไพจิตร ทั้งหมด 3,000 เพลง ด้วยเกณฑ์การ คัดเลือกดังนี้

1. บทเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ของดาวใจ ไพจิตร และสร้างชื่อเสียงให้เป็นเอก บุคคล

2. บทเพลงที่ได้รับความนิยมจากประชาชนสูงสุดและได้รับการร้องขอจากทุก ครั้งที่ทำการแสดง

3. บทเพลงที่สร้างชื่อเสียง และได้รับรางวัลแผ่นเสียง, รางวัลเกียรติยศ

4. บทเพลงที่แสดงความเป็นตัวตนของดาวใจ ไพจิตร ในการออกอัลบั้มระดับ

ถ้อยชุดคำ

5. บทเพลงที่แสดงความสามารถในการขับร้อง และใช้กลวิธีการขับร้องขั้นสูง สำหรับเพลงไทยลูกกรุง ในเบื้องต้นของมาตรการและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการขับร้อง เพลงไทยลูกกรุง เพื่อนำไปสู่อัตลักษณ์การขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของดาวใจ ไพจิตร ในขั้นตอน นี้ผู้วิจัยได้ขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านกำหนดตัวแปรในเบื้องต้นโดยละเอียด โดยมุ่งไปที่มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการขับร้องเพลงไทยลูกกรุง ที่มีความเป็นไปได้และสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม ซึ่งข้อมูลที่ได้นี้ถือเป็นข้อมูลในเชิงพรรณนา ที่มีเนื้อหา ครอบคลุมในบริบทของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2. การกำหนดรหัส (Code) ที่จะใช้เป็นสัญลักษณ์แทนผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน เพื่อ ประโยชน์ในการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลในการค้นหาอัตลักษณ์ของดาวใจ ไพจิตรในโอกาส ต่อไป

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาแจกแจงรายละเอียดโดย ได้เรียบเรียงไว้ทุกข้อทุกประเด็น โดยแต่ละข้อประเด็นนั้นก็กำหนดรหัสของผู้เชี่ยวชาญกำกับไว้ ด้วย เพื่อประโยชน์ในการใช้อ้างอิงดังปรากฏข้อมูลในบทที่ 3

4. การวิเคราะห์บทเพลง (Musical Analysis) โดยการจำแนกข้อประเด็นการ วิเคราะห์ออกเป็น 5 ประเด็น คือ 1. การออกเสียงขับร้อง 2. อักษรวิธี 3. การหายใจ 4. อวัยวะควบคุมการขับร้อง 5. กลวิธีและจังหวะ ดังปรากฏข้อมูลในบทที่ 4

5. กำหนดคำนิยามของตัวแปรแต่ละตัวแปร โดยนำเอาข้อประเด็นที่ได้จำแนกเป็นกลุ่มไว้นั้นมาปรับเข้ากับข้อมูล 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 : เป็นประเด็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของดาวใจ ไพจิตร และแนวทางการพัฒนาไปสู่การขับร้องเพลงแนวนี้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งผ่านการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ไว้เรียบร้อยแล้ว

ส่วนที่ 2 : เป็นข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และกรอบแนวคิดในการวิจัย ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลส่วนนี้จะประกอบไปด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการขับร้องเพลงรวมทั้ง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการขับร้องเพลงทั้งสิ้น

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลและสร้างสรรค์กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของ ดาวใจ ไพจิตร

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ซึ่งได้อัตลักษณ์ของ ดาวใจ ไพจิตร ทั้งทางด้านบุคลิก พฤติกรรม ภาพลักษณ์ในสังคม คุณภาพเสียง ตลอดจนกลวิธีการขับร้องเพลง มาสรุปเป็นเป้าหมายของการสร้างต้นแบบ จากนั้นจึงทำการศึกษาด้านแบบแล้วกำหนดแนวทางกระบวนการถ่ายโอนต้นแบบไปยังนักร้องคนอื่น เมื่อได้แนวทางและวิธีการถ่ายโอนต้นแบบแล้ว จึงคัดเลือกนักร้องเข้าสู่กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบตามแนวทางและวิธีการดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบฝึกหัดและได้ฝึกฝนอบรมผู้ผ่านคัดเลือกเข้ารับการ โอนถ่าย และในขั้นตอนสุดท้ายจะเป็นการประเมินผลภายหลังจากที่เข้าสู่กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบแล้วว่ามีเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตั้งเป้าหมายไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งหากผลการประเมินเป็นไปตามที่คาดหวังก็ถือว่ากระบวนการถ่ายโอนต้นแบบดังกล่าวนี้มีความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอในรูปแบบการแสดงเพลงไทยลูกกรุงและรูปแบบฉบับสมบูรณ์

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของการแสดงเพลงไทยลูกกรุง โดยจัดแสดง ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำการแสดงบทเพลง 5 บทเพลงจากผู้ที่ได้รับการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของดาวใจ ไพจิตร ทั้งหมด 3 คนแล้วจึงนำเสนอต้นแบบการขับร้องเพลงไทยโดยศิลปินต้นแบบขับร้องบนเวทีทั้งหมด 5 เพลงอีกครั้ง จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสรุปประมวลผลข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิจัยและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้เข้าชมการแสดงเพื่อนำข้อมูลนำเสนอในรูปแบบฉบับสมบูรณ์

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การแผดเสียง หมายถึงการขับร้องที่เปล่งเสียงให้เต็มพลัง สุดลมหายใจ และใช้เสียงดังกว่าปกติ แต่ยังคงมีความไพเราะและความนุ่มนวลของการขับร้องไว้ด้วย

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้โน้ตเพลงทั้งหมดได้รับการตรวจทานโดยครูพิมพ์ปฏิภาณ พึ่งธรรมจิตต์

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1. เป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์รูปแบบและแนวทางการขับร้องเพลงไทยลูกกรุง ให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

1.7.2. เป็นแนวทางในการสร้างทายาท เพื่อสืบสานตำนานเพลงในแนว ดาวใจ ไพจิตร อย่างต่อเนื่องต่อไป

1.7.3. เป็นแนวทางนำร่อง ในการสร้างโครงการศิลปินต้นแบบของประเทศ

1.7.4. ได้สร้างสรรค์กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงไทยสากลของ ดาวใจ ไพจิตร

1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อค้นหาอัตลักษณ์การขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของดาวใจ ไพจิตรเพื่อสร้างสรรค์กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของ ดาวใจ ไพจิตร

